

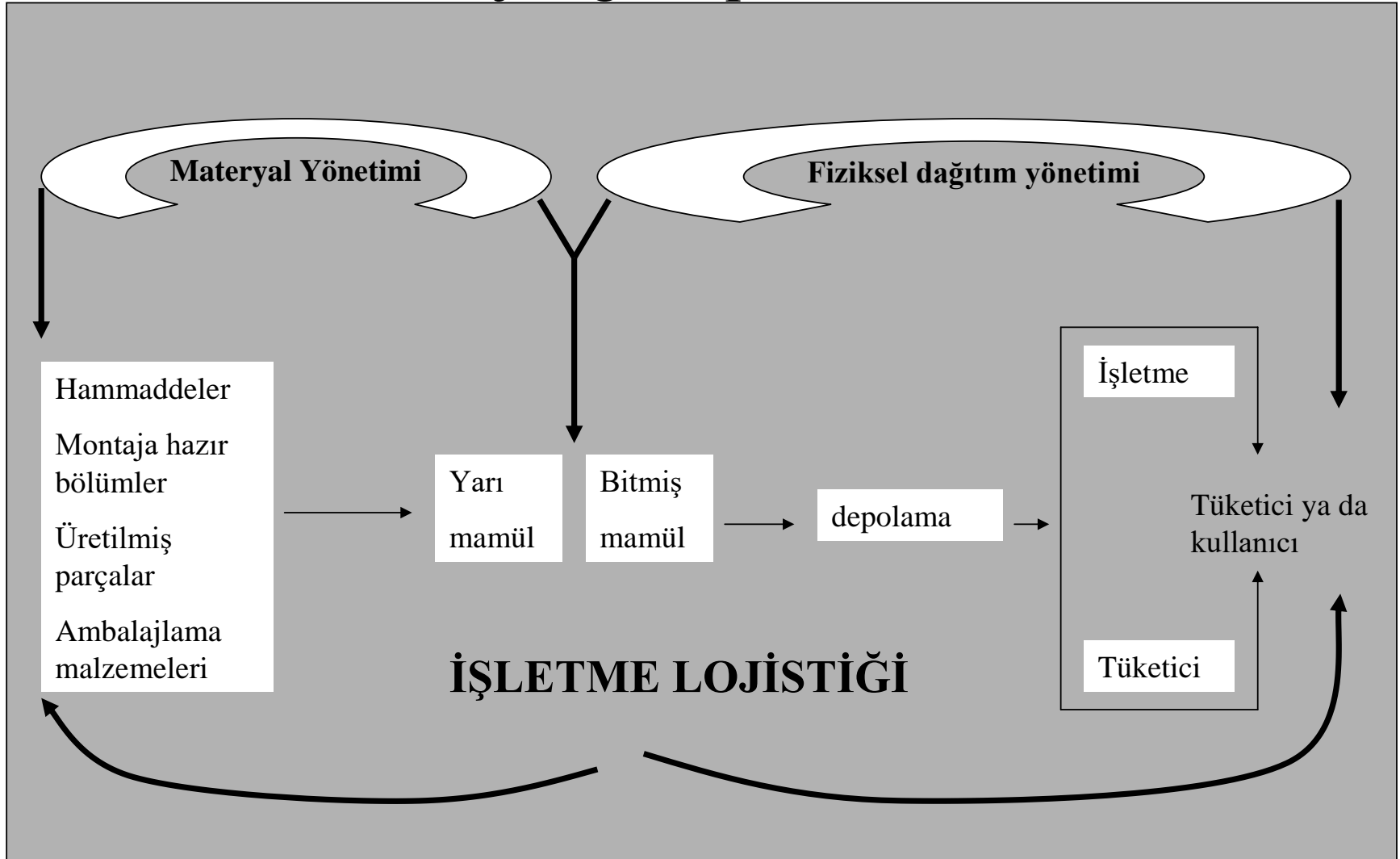
FİZİKSEL DAĞITIM

Fiziksel Dağıtım

- Mamullerin satışa hazır duruma geldikleri noktalardan, alıcılarına veya tüketicilere, firmanın pazarlama politikalarına ve genel amaçlarına uygun bir biçimde ulaştırılmasını sağlayan ve başlıca taşıma, depolama ve bilgi işleme gibi sistemlerden oluşan bir pazarlama bileşenidir.
- İşletme lojistiği üretim ve pazarlama işlevleri için gerekli her tür malzeme , hammadde ve bitmiş mamullerin tüm hareketlerini kapsar.
- Fiziksel dağıtım işletme lojistiğinin bir parçasıdır.

- Şekil: İşletme Lojistiği Kapsamı

Fiziksel Dağıtım Sistemi

Genel Olarak Fiziksel Dağıtım

- Hammadde, yarı mamül ve bitmiş ürünlerin uygun zamanlarda, uygun yerlerde, uygun miktarlarda ve kullanılabilir biçimlerde **en düşük maliyet ve en hızlı yöntemlerle** alıcıya teslimidir.

Fiziksel Dağıtım Stratejisinin Hedefleri

- Fiziksel dağıtım stratejisinde başlıca üç hedef söz konusudur.
 - Maliyetleri düşürmek
 - Sermaye gereklerini azaltmak (Lojistik sistemdeki yatırımların minimuma indirilmesi)
 - Hizmetlerin iyileştirilmesi (uygun yer ve zamanda ürün teslimi)

Fiziksel Dağıtımın Yararları

- Etkin stok yönetimi
- Müşteri stoklarının azaltması
- Üretici-müşteri ilişkilerini güçlendirmesi
- Fiyat indirim olanakları sağlaması
- Yeni pazarlara ulaşabilme

Fiziksel Dağıtımın İşlevleri

- Taşıma
- Depolama
- Yükleme-Boşaltma
- Stok Yönetimi
- Bilgi ve sipariş işleme
- Koruyucu ambalajlama
- Üretimi zamanlama

Taşıma

- Dağıtım kanalı içerisinde tüm malların hareketini kapsar.
- Mümkün olduğunda en düşük maliyetle yerine getirilmesi gerekir

Taşıma

Dikkat edilmesi gereken konular

- Taşıma yolunun belirlenmesi
- Taşıma düzeninin kurulması (günlük, haftalık ve aylık)
- Araçların programlanması

Taşıma modları

- Karayolu, denizyolu, demiryolu, havayolu ve boruyolu

Taşıma Modlarının Kıyaslanması

Taşıma Türü	Maliyet	Hız	Hizmet Alanı	Tarifeli Seferlerin Sıklığı	Tarifelerin Uygulanma Güvenilirliği
<u>Karayolu</u>	Yüksek	Hızlı	Çok Geniş	Yüksek	Yüksek
<u>Denizyolu</u>	Çok Düşük	Yavaş	Sınırlı	Çok Düşük	Orta
<u>Havayolu</u>	Çok Yüksek	Çok Hızlı	Geniş	Yüksek	Yüksek
<u>Demiryolu</u>	Orta	Orta	Orta	Düşük	Çok Yüksek
<u>İç su yolu</u>	Düşük	Yavaş	Sınırlı	Düşük	Orta
<u>Boru Hattı</u>	Düşük	Yavaş	Çok Sınırlı	Orta	Yüksek

*Kaynak: William D. Perreault, E. Jerome McCarthy, "Benefits and Limitations of Different Transport Modes"

Depolama

- Hammadde, yarı ürün ve ürünlerin çeşitli amaçlarla değişik dönemler için tutulduğu sabit bir noktadır.
- Avrupa ve ABD’de yapılan araştırmalar, depolama maliyetlerinin toplam maliyetler içinde % 6-9 arasında olduğunu ortaya koymaktadır. Türkiye’de bu oranının **% 18** olduğu belirtilmektedir.
- Depolama bir maliyet merkezi olmakla birlikte, üretim maliyetlerinde tasarruf sağlar. Ayrıca, depolama sayesinde daha fazla miktarda, daha ekonomik taşımalar yapılabilir.

Depolamanın Amaçları

- Taşıma üretim maliyetlerini düşürmek
- Arz ve talebi eşgüdümlemek (koordine etmek)
- Üretim sürecine yardımcı olmak(maliyetleri düşürerek)
- Pazarlama sürecine yardımcı olmak(zamanlı ürün tedariki)

- Depo çeşitleri
 - **Doğa ve tarım kökenli ürünler** (pamuk, tütün, tahıl v.b) depoları
 - **Dökme mal depoları** (likit, kimyasal, petrol, karayolu tuzları, şurup v.b) depoları
 - **Soğuk hava depoları**
 - **Ev eşyası depoları**
 - **Antrepolar** (limanlardaki gümrüklü depolar)
 - **Fiktif Özel** firmanın salt kendine ait gümrüklü malları depoladığı antrepo tipidir.
 - **Diğer** (Umumi depolar, taşıt depoları, firma özel depoları, kiralık depolar)

Yükleme ve Boşaltma

- Malların taşınmasını ve depolanması kolaylaştırma üzere hazırlanması ve yerleştirilmesidir.
- Fabrika içi, depo, sipariş gönderimi
- Malzeme aktarımı
 - **Teslim alma**(boşaltma, indirme, istifleme)
 - **İşleme**(sınıflandırma, dereceleme, toplama, olgunlaştırma, v.b)
 - **Yükleme**(sevk ve gönderme)

Yükleme ve boşaltma işlevinin amaçları

- Maliyetleri düşürmek
- Depolama ve istifleme kapasitesini arttırmak
- Malların güvenli hareketi

Kullanılan Bazı Araçlar

Palet

Forklift

Bilgi ve Sipariş İşleme

Bilgi ve sipariş akışı

Bilgi ve sipariş akışı ters yönde işler

Merkezi sistem: Gelen sipariş taleplerinin hazırlanmak üzere depoya gönderilmesi

İki aşamalı sistem: Bilgi ve sipariş birbirinden ayrılır.

Sipariş İşleme Faaliyetleri

- Siparişlerin verilmesi ve/veya müşteri(toptancı/perakendeci) siparişlerinin alınması
- Kayıtların yapılması
- Sipariş edilen tüm ürünlerin yerlerinin belirlenip ayrımlanması
- İlgili depolar ya da taşıma sistemleriyle ilişki kurarak yüklenmesi,
- İrsaliye, proforma fatura, ödeme ve tahsilatla ilgili iletişim, doküman ve evrak işleminin tamamlanması
- Sevkiyat'ın yapılıp ürünlerin müşteriye teslimine kadar geçen süreyi ihtiva eder.

Stok Yönetimi

- Gelecekte gereksinimleri karşılamak üzere, depo edilen ürün demektir. Bir çok işletme için varlık nedenidir.
- Stok bulundurma nedenleri
 - Satın alma, taşıma ve üretimde ölçek tasarrufları sağlamak.
 - Arz ve talepteki mevsimlik değişikliklere karşı korunmak.
 - Talep ve sipariş süresindeki belirsizliklerden, fiyat artışlarından, kıtlıklardan korunma
 - Müşteri servis düzeyini geliştirme
 - Dağıtım kanalı üyeleri arasındaki ilişkilerde tampon görevi görme

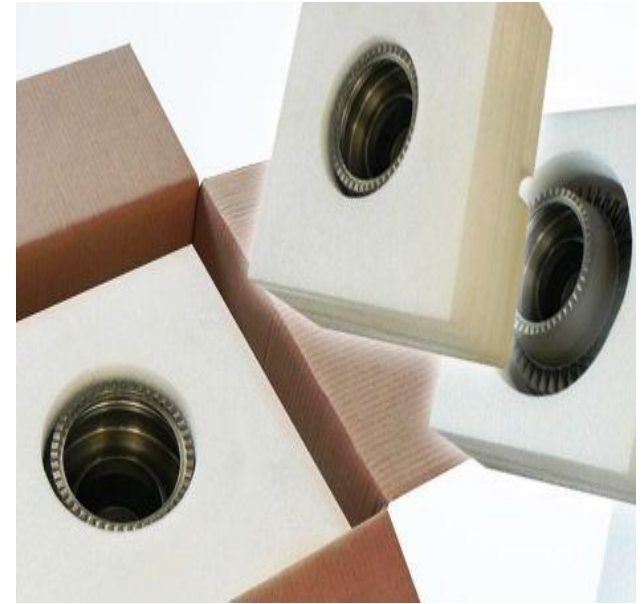
Koruyucu Ambalajlama

Ürün kavramının bir uzantısı olan ambalajlamanın amacı, ürünlerin dağıtım kanalında pürüzsüz, zamanlı akışını ve hareketini sağlamaktır.

- Tutundurma işlevi
- Malın korunması, saklanması
- Taşınmasının kolaylaştırılması
- Bilgi verme

Ambalajlamada dikkate alınacak faktörler

- Ürünün içeriği, türü(gıda, kozmetik,elişi v.b),
- Ürünün şekli(likit-katı, kalınlığı, kuruluğu, kırılabilirliği v.b),
- Koruma özelliği(fiziksel ve mekanik bakımdan nem, ısı, gaz, basınç özellikleri, v.b.)
- Ürünün özellikleri(paslanma, patlama, çürüme, v.b),
- Depolama şekli
- Perakende dağıtım ve satış şekli(tanınma kolaylığı, sergileme alanı, konum yeri v.b)
- Ambalaj alanındaki yasak ve sınırlamalar

Thick section 20x4200cm

Üretimi Planlama

- Üretim planlaması ve yönetimi, neyi ne zaman üretileceği, ne kadar envanter stoklamalı, malzeme akış ve müşteri taleplerine göre üretim hattını nasıl çizelgelemeli gibi konuları kapsar.
- Amaç üretim sürecinde ortaya çıkacak maliyetleri minimize etmektedir.

Üretim planlama süreci

- Üretim zamanının belirlenmesi
- Stok düzeylerinin belirlenmesi
- Tüketici talep tahminleri yapılması
- Başlangıç ve bitiş stokları arasındaki farkın bulunması
- Planlama dönemi içinde üretilmesi gereken miktar bulunması
- Üretilmesi gereken miktarın planlanan döneme dağıtılması

Kaynaklar

- S.Korkmaz, Z.Eser&A.S. Öztürk, Pazarlama Kavramlar-İlkeler-Kararlar, Siyasal Kitapevi
- Ramazan Aksoy, Pazarlama Yönetimi Ders Notları.
- İnternette açık kaynak paylaşımlar